

สันติวิธี? : กำนันสไตล์*

Nonviolent action? : Kamnan Style

ชลัท ประเทืองรัตนา**

บทคัดย่อ

นับตั้งแต่ปลายเดือนตุลาคม ๒๕๕๖ ที่นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการคณะกรรมการประชาชนเพื่อเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) และประชาชนแนวร่วมได้เริ่มต้นชุมนุมประท้วงสภาผู้แทนราษฎรที่ได้ลงมติให้ร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองของประชาชน พ.ศ.... ผ่านการพิจารณาในวาระที่สองและสาม ส่งผลให้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต้องตกไป จนกระทั่งได้พัฒนาประเด็นข้อเรียกร้องมาเป็นข้อเรียกร้อง ๓ ข้อ โดยเสนอให้มีการปฏิรูปก่อนการเลือกตั้งด้วยการมีนายกรัฐมนตรีคนกลาง การชุมนุมของกลุ่ม กปปส. จบลงด้วยเหตุการณ์การประกาศกัญยาธิการศึกษาและตามมาด้วยการรัฐประหารในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗

อย่างไรก็ตาม การชุมนุมเรียกร้องของกลุ่ม กปปส. เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายเกิดคำถามจากสังคมว่าเป็นการเรียกร้องอย่างสันติวิธีหรือไม่เน้นไปที่การใช้ความรุนแรง บทความนี้จะมุ่งตอบคำถามดังกล่าวในประการแรก โดยเชื่อมโยงกับแนวคิดการปฏิบัติการไร้ความรุนแรง ของศาสตราจารย์ ยีน ชาร์ป (Gene Sharp) ผู้ซึ่งได้คิดค้น รวบรวมปฏิบัติการไร้ความรุนแรงไว้ในการเอาชนะรัฐบาลเผด็จการด้วยวิธีการต่างๆ เน้นอนว่าปฏิบัติการไร้ความรุนแรงดังกล่าว มีความแตกต่างอย่างยิ่งกับสันติวิธีของมหาตมะ คานธี มหาบุรุษชาวอินเดียที่ต่อต้านจักรวรรดินิยมอังกฤษในการปกครองอาณานิคมอินเดีย กล่าวคือมหาตมะ คานธี เน้นที่

* บทความนี้ปรับปรุงจากการนำเสนอในการประชุมวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗ ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** นักวิชาการผู้ชำนาญการ สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

๑. ความรักและมีเมตตาต่อผู้ที่เกลียดเรา ผลก็คือคนอังกฤษจำนวนมากไม่เกลียดชัง เคียดแค้นคานธี
๒. การต่อสู้เรียกร้องอย่างสันตินั้น ต้องไม่กลัวว่าจะต้องสูญเสียอวัยวะ ทรัพย์สินสมบัติ หรือแม้กระทั่งชีวิต
๓. การต่อสู้เรียกร้องนั้นต้องไม่ใช้กำลังกับฝ่ายตรงข้าม อดทน คานธียอมพลีชีพของตนเองเพื่อให้บรรลุสิ่งที่ตนพึงประสงค์

ในขณะที่แนวทางของยีน ชาร์ป นั้นเน้นการเรียกร้องอย่างสันติเพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้าม เพราะเห็นว่า ถ้าใช้ความรุนแรงในการเรียกร้อง ก็จะถูกปราบปราม ตอบโต้กลับอย่างรุนแรง แต่ถ้าไม่ใช้ความรุนแรงก็จะนำไปสู่ความเห็นอกเห็นใจได้แนวร่วม และยิ่งรัฐบาลเน้นปราบปรามผู้มาเรียกร้องที่ไม่ใช้อาวุธ ก็จะเกิดสิ่งที่เรียกว่า “ยิวิตสุทางการเมือง” รัฐบาลก็จะไม่มีความชอบธรรมในการบริหารประเทศอีกต่อไป โดยการเอาชนะฝ่ายตรงข้ามไม่จำเป็นต้องมีความรักในเพื่อนมนุษย์แต่อย่างใด **ในประการที่สอง** บทความนี้มุ่งศึกษาว่าการเรียกร้องเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของกลุ่ม กปปส. นั้น ใช้แนวทาง และยุทธวิธีอย่างไรบ้าง ตามแนวทางปฏิบัติการไร้ความรุนแรงของยีน ชาร์ป ซึ่งแบ่งได้กว้างๆ เป็น ๓ วิธีคือ ๑. การประท้วงและโน้มน้าว ๒. การไม่ให้ความร่วมมือและ ๓. การขัดขวาง

คำสำคัญ : สันติวิธี กำนันสไตล์

Abstract

Beginning in October 2013, Mr. Suthep Thuangsuban was prominent in the protest against an amnesty bill that was making its way through second and third reading in Parliament. Suthep later resigned from parliament to lead the anti-amnesty process as secretary of the People's Democratic Reform Committee (PDRC), an anti-government protest group. Eventually the amnesty bill was dropped. PDRC continued its protests to drive out the government and propose reforms to be implemented by an unelected government before any new elections. The PDRC protest ended after the imposition of martial law followed soon by a coup d'etat.

The PDRC claimed that its protest was non-violent. This article aims to explain 2 things.

First, the article asserts that the PDRC protest embraced the Gene Sharp principle of nonviolent protest action, which is different from Ghandi's approach to nonviolent action applied as he led the movement in India seeking independence from the British Empire. Gandhi focused on 1) love for the enemy, with the result that the English people did not hate Gandhi; 2) peaceful protest without fear of losing his own property or even his own

life; 3) Gandhi renounced violence toward his opponents but dared to lose his life to achieve his objective.

Meanwhile the nonviolent action of Gene Sharp focuses on peaceful protest to defeat opponents because one who uses violence will only lose and will be destroyed by the opponent. This nonviolent action does not include love to the enemy as in the Gandhi way. The nonviolent action of Gene Sharp will earn sympathy from people; if the government uses violence, the protester will use “political jiu-jitsu” to make the government lose legitimacy so it can no longer govern.

The second aim of this article is to study peaceful protest and compare the PDRC methods with the Gene Sharp nonviolent action approach. Sharp classifies nonviolent actions into 3 general categories: protest and persuasion, noncooperation, and intervention.

Keywords: Nonviolent action, Kamnan Style

๑. บทนำ

บทความเรื่อง “สันติวิธี? : กำนันสไตล์” เกิดขึ้นมาจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงการชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. ประมาณ ๗ เดือน มีผู้เสียชีวิตมากกว่า ๒๐ ราย และบาดเจ็บมากกว่า ๗๐๐ ราย ยังไม่นับรวมถึงผลกระทบทางด้านจิตใจและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในวงกว้างในสังคม อีกทั้งการชุมนุมเรียกร้องของกลุ่ม กปปส. ก็ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการทำให้ร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมืองต้องตกไป จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์การประกาศกฏอัยการศึกและตามมาด้วยการรัฐประหารในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ในการเขียนเพื่อ ๑) วิเคราะห์การชุมนุมเรียกร้องของกลุ่ม กปปส. ว่า เป็นไปในแนวทางสันติวิธีหรือไม่ โดยเชื่อมโยงกับแนวคิดการปฏิบัติการไร้ความรุนแรงของศาสตราจารย์ ยีน ชาร์ป (Gene Sharp) ผู้ซึ่งได้คิดค้น รวบรวม ปฏิบัติการไร้ความรุนแรงไว้ในการเอาชนะรัฐบาลเผด็จการ ด้วยวิธีการต่างๆ อย่างเป็นระบบ ๒) การเรียกร้องเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของกลุ่ม กปปส. นั้น ใช้แนวทางและยุทธวิธีอย่างไรบ้างตามแนวทางปฏิบัติการไร้ความรุนแรงของยีน ชาร์ป ซึ่งแบ่งได้กว้างๆ เป็น ๓ วิธีคือ ๑. การประท้วงและโน้มน้าว ๒. การไม่ให้ความร่วมมือและ ๓. การขัดขวาง

๒. แนวคิดสันติวิธี

เราจะใช้ความรุนแรงเพื่อจัดการความขัดแย้งหรือใช้แนวทางสันติวิธีเข้าแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น การจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้น เรามีหนทางให้เลือกทั้งในรูปแบบของการใช้กำลังหรือความรุนแรงหรืออีกทางเลือกหนึ่งเป็นแนวทางสันติวิธีเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงจนกระทั่งบานปลายจนไม่สามารถควบคุมได้

การใช้แนวทางสันติวิธีเข้าแก้ไขปัญหามีหลักประกันว่าปัญหาความขัดแย้งจะคลี่คลายได้หรือไม่ คำตอบคือไม่ได้เป็นหลักประกันว่าจะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ เช่นเดียวกับการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา เราก็ไม่สามารถมีหลักประกันได้เช่นเดียวกันว่าจะแก้ไขปัญหาลุล่วงไปได้ มีหน้าซ้ำยังกลับกลายเป็นการสร้างปัญหาอื่นตามมาด้วย

การใช้แนวทางสันติวิธีในการแก้ไขปัญหานั้น เป็นการเน้นที่กระบวนการไม่ได้เน้นที่ผลลัพธ์ การเน้นกระบวนการคือประกันได้ว่าเราจะหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการนองเลือด อีกทั้งหากเกิดการใช้ความรุนแรงของผู้ชุมนุมประท้วง จะเป็นการเปิดช่องให้ผู้มีอำนาจใช้ความรุนแรง และมีความชอบธรรมที่รัฐจะใช้กำลังเข้าปราบปรามเช่นกัน แต่ถึงที่สุดแล้วการใช้สันติวิธีก็ไม่ได้รับประกันผลว่าจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้เสมอไป เช่นเดียวกับการใช้ความรุนแรงก็ไม่สามารถรับประกันผลได้เช่นกัน

สันติวิธีแบ่งได้เป็น ๒ ความหมาย

๑. เป็นวิธีที่กลุ่มบุคคลหรือมวลชนใช้ต่อสู้เพื่อให้ได้สิ่งที่ตนปรารถนาในบางอย่างหรือเพื่อให้รัฐหรือผู้มีอำนาจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น การจัดการชุมนุมหยุดงานประท้วง การดื้อแพ่ง (Civil - disobedience) เช่น การปิดถนน เป็นต้น โดยไม่ใช้ความรุนแรง

๒. เป็นวิธีการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เช่น การแก้ไขความขัดแย้ง (Conflict Resolution) มุ่งแก้ไขให้เกิดผลโดยแก้ไขที่รากเหง้าของปัญหา การจัดการความขัดแย้ง (Conflict Management) จัดการให้ความขัดแย้งอยู่ในกรอบ รวมถึงการเจรจาไกล่เกลี่ย (Negotiation) เพื่อให้ได้ข้อตกลงร่วมกัน เป็นที่พอใจหรือยอมรับร่วมกันทุกฝ่ายได้ การแปรเปลี่ยนความขัดแย้ง (Conflict Transformation) การแปรเปลี่ยนความขัดแย้งเป็นรูปแบบอื่นที่ไม่ได้ติดอยู่กับความขัดแย้งในประเด็นเดิม

๓. สันติวิธีตามแนวทางของมหาตมะ คานธี

สันติวิธีตามแนวทางของคานธีนั้น เป็นการมุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสิ่งที่ไม่เป็นธรรม ด้วยแนวทางที่ไม่ใช้ความรุนแรง บนฐานความคิดที่ว่า การใช้ความรุนแรงเป็นวิธีที่เลวที่สุด และเป็นพลังยิ่งใหญ่ในการเปลี่ยนแปลงสังคม ผู้เลื่อมใสในอหิงสาต้องฝึกตนเป็นผู้เสียสละอย่างสูงสุดเพื่อไม่ให้เกิดความกลัว ไม่กลัวว่าจะต้องสูญเสียอวัยวะ ทรัพย์สินสมบัติ หรือแม้แต่ชีวิต การรักคนที่เกลียดชังนั้น เป็นเรื่องยากที่สุด แต่ก็เป็นที่เรากระทำได้หากมีกำลังใจแน่วแน่

แนวทางการเรียกร้องในสิ่งที่ต้องการแบบคานธีนั้น จะเกี่ยวพันกับการใช้ความรัก ความเมตตาต่อผู้ที่คัดค้านต่อต้านและใช้ความเอื้ออารีที่สูงที่สุด ต้องสามารถรักเมตตาศัตรูได้ อานิสงส์ที่ดีที่สุดของอหิงสาคือ อหิงสาไม่ทิ้งร่องรอยการเคียดแค้นไว้เบื้องหลัง อหิงสาจะทำให้ศัตรูกลายเป็นมิตรได้ในที่สุด ผู้ที่ยอมรับอหิงสานั้นจะยึดถือในความรักต่อเพื่อนมนุษย์ทุกคน ผลที่คานธีได้รับ อาทิ กรณีการปกครองอินเดียโดยประเทศอังกฤษ ชาวอังกฤษจำนวนไม่น้อยให้ความ

รักความเมตตาต่อคนอื่น แม้ว่าคนอื่นจะประณามนโยบายของประเทศอังกฤษในการปกครองอินเดีย แต่เขาไม่ได้แสดงความเกลียดชังต่อชาวอังกฤษ

การต่อสู้แบบ “สัตยาเคราะห์” หรือที่เรียกว่าต่อสู้ “ดีอย่าง” นั้น ผู้ต่อสู้จะต้องไม่ใช้กำลังต่อฝ่ายปรปักษ์ ผู้ต่อสู้จะต้องมีความอดทนและเห็นใจฝ่ายที่เป็นปรปักษ์ และการยอมรับทุกซ์ด้วยตนเอง และยอมรับผลที่จะเกิดขึ้น กล่าวคือ พลเมืองดีปฏิบัติตามกฎหมายด้วยใจสมัคร พลเมืองดีทำลายกฎหมายเมื่อเห็นว่ากฎหมายนั้นไม่เป็นธรรม และยินดีรับโทษทัณฑ์อันพึงจะได้รับ เป็นปฏิบัติการที่ตรงข้ามกับการต่อสู้ด้วยอาวุธ และยอมรับผลจากการกระทำที่เกิดขึ้น เช่น ยอมติดคุก ยอมรับการจับกุมที่เกิดขึ้น เป็นการดีอย่าง ที่ผู้ดีอย่างต้องรับทุกซ์ทรมาน เช่น กรณีกฎหมายเกลือ อังกฤษมีการเรียกเก็บภาษีเกลือที่คนอินเดียใช้ในการยังชีพ ซึ่งได้สร้างภาระให้กับชาวอินเดียที่ยากจนเป็นอย่างมาก ด้วยคนยากจนบริโภคเกลือมากกว่าคนที่ร่ำรวย คนดี จึงได้ประท้วงกฎหมายเกลือที่ไม่เป็นธรรม จนกระทั่งนำมาสู่ความสำเร็จในการยกเลิกกฎหมายห้ามคนอินเดียทำเกลือ

สรุปหลักการอหิงสาหรือการไม่ใช้ความรุนแรงของคานธีได้ดังนี้

๑. การรักและมีเมตตาเฉพาะแก่ผู้ที่เรารักเท่านั้น ไม่ใช่อหิงสา การรักและมีเมตตาแก่ผู้ที่เกลียดเรานั้นแหละคืออหิงสา ดังที่คานธีได้กล่าวว่า

“ข้าพเจ้าตระหนักดีว่าการปฏิบัติตนตามกฎหมายแห่งความรักเช่นนี้ ไม่ใช่เป็นเรื่องง่าย แต่การกระทำความดีความงามทุกอย่างล้วนเป็นเรื่องยากทั้งสิ้น การรักคนที่เกลียดเรานั้น เป็นเรื่องยากที่สุด”

อลิงหานั้นจะต้องเริ่มที่ใจ ใจของเราต้องไม่เต็มไปด้วยความอาฆาตมาดร้าย

สรุปได้ว่าให้มีความรักและเมตตาทั้งผู้ที่เรารัก และผู้ที่เกลียดเราด้วย

๒. การใช้หิงสาจำเป็นต้องเรียนรู้และฝึกฝน เพื่อให้ตนเองเป็นผู้ที่เสียสละอย่างสูงสุดเพื่อไม่ให้เกิดความกลัว ไม่กลัวว่าจะต้องสูญเสียไม่ว่าจะเป็นอวัยวะ ทรัพย์สินสมบัติหรือแม้แต่ชีวิต ผู้ปฏิบัติตามหลักของอหิงสาจะเป็นคนกลัวหรือมีความขลาดไม่ได้ การปฏิบัติตามหลักของอหิงสาจำเป็นต้องมีความไม่กลัวเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญที่สุด

๓. การต่อสู้แบบ “สัตยาเคราะห์” หรือที่เรียกกันว่าต่อสู้ “ดีอย่าง” ผู้ต่อสู้จะต้องไม่ใช้กำลังกับฝ่ายปรปักษ์ ไม่ทำร้ายทำลายชีวิตของคู่ต่อสู้ ผู้ต่อสู้ต้องมีความอดทนและเห็นใจฝ่ายที่เป็นปรปักษ์ ความอดทนหมายถึงการยอมรับทุกซ์ด้วยตนเอง ไม่ทำให้ผู้อื่นได้รับทุกซ์ เช่น การยอมรับโทษ จากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ผู้ที่ยึดถือแนวทางอหิงสา จะพร้อมยอมตายเพื่ออุดมการณ์ เช่น คานธีจะทำให้อินเดียได้รับเอกราช โดยคานธียอมพลีชีพของตนเองเพื่อให้บรรลุในสิ่งที่ประสงค์

๔. แนวคิดสันติวิธีสไตล ยิน ชาร์ป (ปฏิบัติการไร้ความรุนแรง)

สันติวิธีในนิยามความหมายที่พอจะเห็นพ้องต้องกัน คือ วิธีการแก้ไขความขัดแย้ง หรือตอบโต้โดยไม่ใช้ความรุนแรงต่อคู่กรณี โดยเฉพาะการประทุษร้ายต่อร่างกายและชีวิต (พระไพศาล วิสาโล, ๒๕๕๐) กล่าวอย่างเฉพาะเจาะจงถึงแนวคิดการปฏิบัติการไร้ความรุนแรง ของศาสตราจารย์ ยิน ชาร์ป (Gene Sharp) ผู้ซึ่งได้คิดค้น รวบรวมปฏิบัติการไร้ความรุนแรงไว้ใน การเอาชนะรัฐบาลเผด็จการ ด้วยวิธีการต่างๆ

แน่นอนว่าปฏิบัติการไร้ความรุนแรงดังกล่าว มีความแตกต่างอย่างยิ่งกับสันติวิธีของมหาตมะ คานธี มหาบุรุษชาวอินเดียที่ต่อต้านจักรวรรดินิยมอังกฤษในการปกครองอาณานิคมอินเดียดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

ในขณะที่สันติวิธีแบบฮิน ชาร์ป เป็นการปฏิเสธการยอมจำนนต่อผู้มีอำนาจ เป็นการใช้อำนาจ (อย่างไม่รุนแรง) ต่อต้านอำนาจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มที่ใช้ความไม่รุนแรง เป็นการตอบโต้อำนาจฝ่ายตรงข้ามโดยอ้อมมากกว่าการใช้ความรุนแรงโดยตรง แต่ก็อาจเป็นวิธีที่กระทบอำนาจฝ่ายตรงข้ามโดยตรงยิ่งกว่าความรุนแรง เป็นคานจัดในการคั่งงำกับอำนาจ ในเมื่อการยินยอม การร่วมมือ และการยอมจำนนของประชาชน เป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงไว้ซึ่งอำนาจทางการเมืองของรัฐบาล ดังนั้นการเพิกถอนการยินยอม การร่วมมือและการยอมจำนนโดยปฏิบัติการไร้ความรุนแรงย่อมจะทำให้ทลายระบบได้ เมื่อประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ ยืนหยัดที่จะต่อสู้และท้าทาย รัฐบาลก็จะไม่สามารถปกครองได้ หากประชาชนมีจำนวนมากพอและกระทำการดังกล่าวเป็นเวลานานเพียงพอ รัฐบาลจะไม่มีอำนาจอีกต่อไป

ปฏิบัติการไร้ความรุนแรงนี้ มิได้เน้นไปที่การเกี่ยวข้องกับระบบศาสนาหรือระบบปรัชญา ไม่ได้เน้นการปฏิบัติการอย่างยึดมั่นต่อหลักการทางศีลธรรม เหมือนกับระบบศาสนาในมิติทางศีลธรรมที่จำเป็นต้องมีเรื่องความรัก ความดี ความงาม การเอาชนะฝ่ายตรงข้ามไม่จำเป็นต้องมีความรักในเพื่อนมนุษย์แต่อย่างใด ไม่จำเป็นต้องเป็นนักบุญหรือนักบวชก็สามารถใช้ปฏิบัติการเช่นนี้ได้ แนวทางสันติวิธีของฮิน ชาร์ป นั้นเน้นการเรียกร้องอย่างสันติเพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้าม เพราะเห็นว่าถ้าใช้ความรุนแรงในการเรียกร้อง ก็จะถูกปราบปราม ตอบโต้กลับอย่างรุนแรง แต่ถ้าไม่ใช้ความรุนแรงก็จะนำไปสู่ความเห็นอก

เห็นใจได้แนวร่วม สันติวิธีแนวทางนี้ประเมินแล้วว่ามิมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือดีไม่น้อยกว่าความรุนแรง ได้เปรียบการใช้ความรุนแรง และใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนหรือกลุ่มตนเอง แต่ก็อาจจะมีชนะก็ได้ คนที่ใช้วิธีการดังกล่าวประสบความสำเร็จมาไม่น้อย เช่นเดียวกับการใช้ความรุนแรงก็อาจจะมีชนะฝ่ายตรงข้ามก็ได้

การที่รัฐบาลเน้นปราบปรามผู้มาเรียกร้องที่ไม่ใช้อาวุธ ก็จะเกิดสิ่งที่เรียกว่า “อียิปต์สู่ทางการเมือง” รัฐบาลก็จะไม่มีความชอบธรรมในการบริหารประเทศอีกต่อไป แต่ผู้ถูกปราบปรามก็ต้องสามารถในการยืนหยัดต่อสู้กับการใช้ความรุนแรงในการปราบปราม จนกระทั่งส่งผลในเชิงจิตวิทยานำไปสู่การได้แนวร่วมจากมวลชนต่อไป การปราบปรามนั้นไม่เพียงแต่จะไม่เสริมสร้างฐานะตำแหน่งของฝ่ายตรงข้าม แต่บางครั้งการปราบปรามอาจก่อให้เกิดพลังบั่นทอนฐานะตำแหน่งในเวลาต่อมาด้วย ถ้าปราบปรามพวกก่อจลาจลยังมีความชอบธรรมมากกว่าในการใช้กำลัง แต่จะไม่มีมีความชอบธรรมในการปราบปรามพวกไร้อาวุธ การปราบปรามอย่างโหดร้ายจากผู้มีอำนาจ จะย้อนกลับมาทำร้ายตัวเอง และเสริมฐานอำนาจของกลุ่มไร้ความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะหากผู้มาเรียกร้องใช้ความอดทนในการยืนหยัดต่อสู้โดยไร้ความรุนแรง เปรียบเสมือนการต้มน้ำด้วยมิด ซึ่งไม่ได้ส่งผลกระทบต่อน้ำแต่อย่างใด

ในบางครั้ง ฝ่ายตรงข้ามเองก็มองเห็นผลเสียที่สะท้อนกลับมาจากการปราบปรามโดยใช้ความรุนแรง จึงมีความพยายามอยู่บ้างที่จะตอบโต้ด้วยความไม่รุนแรง หรือจำกัดขอบเขตความรุนแรงของการปราบปราม เช่น การต่อต้านอาสาศัมครของคานธีในอินเดียสมัยที่อยู่ในความยึดครองของอังกฤษ หรือการต่อต้านผู้เดินขบวนเพื่อสิทธิมนุษยชนชาวผิวดำในสหรัฐ ด้วย

ผู้ปราบปรามเห็นว่าถ้าใช้ความรุนแรงก็อาจส่งผลกระทบต่อในวงกว้างและผลเสียจะย้อนกลับมาสู่ผู้ใช้ความรุนแรงเสียเอง

บางคนเปรียบปฏิบัติการไร้ความรุนแรงว่าเหมือนทำสงคราม คือต้องจัดกำลังการรบ การวางแผน อันชาญฉลาด กล้าหาญ มีวินัย เสียสละ มีเจตจำนงอันแน่วแน่ ตลอดจนความสามารถที่จะปฏิบัติงานการแพทย์หรือชนะในการต่อสู้อย่างสันติวิธีไม่ได้เกิดขึ้นจากเหตุบังเอิญ แต่เกิดจากการวางแผน การฝึกฝน และความอดทน ความเข้มแข็งของขบวนการทำทลายอำนาจ ได้แก่ คุณภาพของปฏิบัติการ จำนวนผู้เข้าร่วม แนวทางแสดงการเพิกถอนอำนาจ และความสามารถของผู้ร่วมปฏิบัติการในการยืนหยัดโดยไร้ความรุนแรง และการปฏิเสธที่จะยอมจำนนในขณะที่เผชิญกับมาตรการฝ่ายตรงข้าม แม้กระทั่งการถูกปราบปรามอย่างหนักหน่วง แต่ก็ยังคงรักษาวินัยไม่ยอมพ่ายแพ้สุดท้ายแล้วกลไกของการปราบปรามก็อาจจะเป็นอัมพาตเพราะมวลชนไม่ยอมรับในอำนาจของอีกฝ่าย แต่อำนาจปฏิบัติการไร้ความรุนแรงหันมาใช้ความรุนแรงตอบโต้ ก็จะนำไปสู่การถูกปราบปรามและนำไปสู่ความพ่ายแพ้ได้ เพราะฉะนั้นนักปฏิบัติการไร้ความรุนแรงก็ต้องพร้อมเสี่ยงในการถูกปราบปราม (จ่ายในราคาแพง เช่นเดียวกับทหารในสมรภูมิสงคราม) อย่างไรก็ตามผู้นำในการต่อสู้โดยไร้ความรุนแรง ก็ไม่ควรเรียกร้องให้ผู้เข้าร่วมต้องเผชิญกับความเจ็บปวดเกินกว่าที่จะสามารถรับได้ และไม่ควรยั่วยุให้ฝ่ายตรงข้ามปราบปรามพวกตนเอง

ผลของสันติวิธีคืออะไร คือโน้มน้าวให้คนเปลี่ยนใจมาเห็นด้วยกับแนวทางของตนเอง มุ่งเปลี่ยนทัศนคติของคน หรือมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบาย โดยไม่สนใจว่าจะต้องเปลี่ยนทัศนคติหรือความเชื่อของคู่ต่อสู้ก็ได้ การเปลี่ยนทัศนคติอาจต้องใช้

ความเจ็บปวดของนักปฏิบัติการในการเปลี่ยนทัศนคติของฝ่ายตรงข้าม ในการมองเห็นความเป็นมนุษย์ด้วยกัน แต่ก็ต้องใช้เวลานานพอสมควรกว่าจะบรรลุเป้าหมาย หรือทำให้ผู้ปราบปรามรู้สึกอึดในการทำเช่นนั้น และหันกลับมาเคารพในความมุ่งมั่น ความจริงใจของผู้ใช้สันติวิธี

๕. ปฏิบัติการไร้ความรุนแรง สไตล์ยีน ชาร์ป

ปฏิบัติการไร้ความรุนแรงตามแนวทางของยีน ชาร์ป มี ๑๘๘ วิธี แบ่งได้เป็น ๓ กลุ่มใหญ่ คือ ๑. การประท้วงและการโน้มน้าว (protest and persuasion) เพื่อหาแนวร่วมมาเป็นพวกเดียวกัน ๒. การไม่ให้ความร่วมมือ (noncooperation) เช่น การคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ นัดหยุดงาน ไม่เสียภาษี ๓. การแทรกแซงและขัดขวาง (intervention) เช่น นั่งประท้วงในร้านอาหารที่ห้ามเข้า การขัดขวาง การบุกรุก การตั้งรัฐบาลซ้อน บุกรุกที่ดินที่รัฐบาลครอบครอง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กลุ่มที่ใช้ปฏิบัติการไร้ความรุนแรงอาจเลือกใช้หรือใช้ผสมผสานกันก็ได้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตน วิธีการที่ทรงพลังมากก็คือการไม่ให้ความร่วมมือและการแทรกแซง

๑. การประท้วงและการโน้มน้าว

การประท้วงและโน้มน้าวเพื่อหาแนวร่วมให้ได้มากขึ้น มีจำนวน ๕๔ วิธี ได้แก่

คำประกาศอย่างเป็นทางการ เช่น แถลงการณ์ขององค์กรหรือสถาบันอย่างเป็นทางการที่ออกมาจากองค์กรและสถาบันทางสังคมต่างๆ เพื่อคัดค้านหรือเพื่อสนับสนุนนโยบาย การสื่อสารกับคนในวงกว้างขึ้น เช่น คำขวัญ ภาพล้อเลียน แผ่นผ้า แผ่นป้ายและประกาศ ภาพวาดหรือภาพพิมพ์ที่ถ่ายทอดทัศนคติหรือ

วัตถุประสงคต่อสาธารณชนในวงกว้าง **ตัวแทนกลุ่ม** โดยคณะบุคคลที่เป็นผู้แทนหรือกลุ่มบุคคลที่อาสาเป็นผู้แทน เข้าพบกับเจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่รับผิดชอบต่อสาเหตุที่ก่อให้เกิดความไม่พอใจ **ปฏิบัติการเชิงสัญลักษณ์** การติดธงและสีสัญลักษณ์ ได้แก่การติดธงหรือสีประจำชาติ ศาสนา สังคม หรือกลุ่มทางการเมือง เพื่อแสดงถึงการประท้วง การสวมใส่สัญลักษณ์ ได้แก่ การสวมใส่เสื้อผ้า สี เหยียดตรา ดอกไม้ การสวดภาวนาและการทำพิธีบูชาเพื่อประท้วงทางการเมือง การใช้เสียงสัญลักษณ์ ได้แก่เสียงจากปากหรือวัตถุ เช่น กระดิ่ง เสียงสัตว์ นกหวีด หรือไซเรน **แรงกดดันต่อปัจเจกบุคคล** การติดตามเจ้าหน้าที่ พยายามอยู่ใกล้ๆ เจ้าหน้าที่ในทุกๆ ที่ที่เจ้าหน้าที่ไป ด้วยความตั้งใจที่จะย้าเตือนเจ้าหน้าที่ให้ตระหนักถึงความชั่วร้ายของพฤติกรรมตน อีกทั้งการแสดงความเป็นมิตร ได้แก่ การที่ผู้เข้าร่วมปฏิบัติตัวเพื่อแสดงความเป็นมิตรกับทหาร ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายตรงข้าม รวมถึงการชุมนุมข้ามคืน ได้แก่การปฏิบัติการของประชาชนซึ่งชุมนุมเป็นช่วงเวลาที่ยาวนานพอสมควรเพื่อแสดงถึงทัศนคติและทำการเรียกร้อง **ละครและดนตรี** การแสดงละครและดนตรี เช่น ดนตรีโอเปร่า หรือการแสดงคอนเสิร์ตภายใต้สถานการณ์ทางการเมือง แม้กระทั่งการร้องเพลงที่ทำหาย เพลงของศาสนา เพลงการเมือง เพลงชาติ การร้องเพลงที่เสียดสี การร้องเพลงระหว่างการปฏิบัติการประท้วง **ขบวนแถว** การเดินขบวนประท้วงไปยังสถานที่ซึ่งถือว่ามีความหมายต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องอยู่ รวมถึงการเดินขบวนแห่เดินเรียกร้องให้ผู้คนสนใจความเดือดร้อนหรือความเห็นตนเอง หรือใช้ขบวนพาหนะ ได้แก่การขับรถยนต์เป็นขบวนด้วยความเร็วต่ำ **การให้เกียรติผู้ตาย** เป็นการนำเอาสัญลักษณ์พิธีกรรมไว้อาลัยปัจเจกชนมาใช้ในการคัดค้านทางการเมือง หรือแสดงความรู้สึกต่อเหตุการณ์ นโยบาย อีกทั้งการแสดงความรัก

ที่ฝังศพ ได้แก่การเยี่ยมเยียนสถานที่ฝังศพ เพื่อเป็นการประท้วงทางการเมือง และการประณามสิ่งผิดศีลธรรม เมื่อการตายนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการต่อสู้ที่เกิดขึ้น **การชุมนุมในที่สาธารณะ** การชุมนุมประท้วงหรือสนับสนุน เป็นการชุมนุมร่วมกันในที่สาธารณะของกลุ่มคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพื่อแสดงการคัดค้านหรือสนับสนุน หรือปฏิบัติการของรัฐบาล **การเพิกถอนและการสละสิทธิ์** ได้แก่การคืนเกียรติยศพิเศษที่ได้รับหรือไม่ยอมรับเกียรติยศที่เสนอใหม่โดยรัฐบาลหรือสถาบันที่ตนคัดค้านอยู่

๒. การไม่ให้ความร่วมมือ

เพิกถอนความร่วมมือทุกรูปแบบ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เป็นการที่ประชาชนปฏิเสธไม่ให้ความร่วมมือแก่ฝ่ายตรงข้าม หรือในรูปแบบที่ประชาชนเพิกถอนความร่วมมือบางชนิด ซึ่งพวกเขาเคยได้ให้มาก่อน แบ่งได้เป็น ๓ กลุ่มคือ วิธีการไม่ให้ความร่วมมือทางสังคม (คว่ำบาตรทางสังคม) การไม่ให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (คว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ และการนัดหยุดงาน) วิธีการไม่ให้ความร่วมมือทางการเมือง (คว่ำบาตรทางการเมือง)

- การไม่ให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

ประกอบด้วยการหยุดยั้งหรือการปฏิเสธที่จะมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจอย่างเฉพาะเจาะจง วิธีการกลุ่มแรกคือ คว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ คือปฏิเสธที่จะมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การซื้อขาย การจัดส่งสินค้าหรือให้บริการ วิธีการกลุ่มที่สอง ประกอบด้วยการนัดหยุดงานรูปแบบต่างๆ การคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ เช่น มีเป้าหมายชาตินิยม เพื่อต่อต้านอำนาจต่างชาติ ถูกใช้บ่อยครั้งในประเทศจีน คว่ำบาตรสินค้าของสหรัฐอเมริกาเพื่อประท้วงการขับไล่ชาวจีนออกจากสหรัฐ การคว่ำบาตรสินค้าญี่ปุ่น

การคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจแบ่งได้เป็นการคว่ำบาตรโดยตรงต่อฝ่ายตรงข้าม ปฏิเสธที่จะซื้อ ใช้สอยหรือขนส่งสินค้าหรือให้บริการ การคว่ำบาตรอีกแบบคือคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่อฝ่ายที่สาม เพื่อพยายามชักนำให้พวกเขาเข้าร่วมในการคว่ำบาตรเพื่อต่อต้านฝ่ายตรงข้าม ได้แก่

ปฏิบัติการโดยผู้บริโภค โดยกลุ่มผู้บริโภคที่มีจำนวนมากพอสมควรปฏิเสธที่จะซื้อสินค้าหรือใช้บริการ **ปฏิเสธการจ่ายค่าเช่า** โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ปฏิเสธที่จะจ่ายค่าเช่าทรัพย์สินที่ได้เช่าเข้ามาแล้วเพื่อประท้วงหรือแสดงความไม่พอใจต่อเจ้าของที่ดิน **การถอนเงินจากธนาคาร** ได้แก่การถอนเงินจากธนาคารของรัฐหรือของเอกชน **การปฏิเสธการจ่ายค่าธรรมเนียม เงินต้นชำระ และภาษี** โดยบุคคล กลุ่มหรือรัฐบาลจงใจที่จะไม่จ่ายค่าธรรมเนียม เงินต้นชำระหรือภาษีต่อองค์กรเอกชน สถาบัน รัฐบาลหรือองค์กรระหว่างประเทศ **การนัดหยุดงานแบบเฉื่อยชา/การหยุดงานทั่วไป** แสดงเจตนาที่จะทำงานให้ช้าลงเพื่อให้ผลผลิตลดลงและถ้านัดหยุดงานเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง เช่น ข้าราชการพลเรือนเข้าร่วมในการชุมนุมนัดหยุดงาน ก็จะเป็นการไม่ให้ความร่วมมือทางการเมืองด้วย **การแจ้งป่วย** โดยคนงานไม่ทำงานและแจ้งว่าพวกตนป่วย (ทั้งที่ไม่ได้ป่วยจริง) เพื่อที่จะสร้างแรงกดดันทางเศรษฐกิจต่อฝ่ายนายจ้าง

- การไม่ให้ความร่วมมือทางการเมือง

โดยปกติแล้วจะมีประชาชนจำนวนมากเข้าร่วมบ่อยครั้งใช้เพื่อสร้างแรงกดดันต่อรัฐบาล อาจเพื่อเปลี่ยนแปลงนโยบายรัฐบาล หรือเพื่อต่อต้านรัฐบาลแบ่งได้เป็น ๖ กลุ่ม ๓๘ วิธี ได้แก่

การไม่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาล การคว่ำบาตรองค์กรนิติบัญญัติ ได้แก่การปฏิเสธโดยถาวรหรือ

ชั่วคราวที่จะเข้าร่วมในสภานิติบัญญัติ **การคว่ำบาตรการเลือกตั้ง** ได้แก่การปฏิเสธของขบวนการฝ่ายค้านที่จะส่งตัวแทนเข้ารับการเลือกตั้ง ควบคู่กับการชักชวนให้ประชาชนไม่ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง **ทางเลือกของประชาชนที่ดื้อแพ่ง** การปฏิเสธที่จะสลายการชุมนุมหรือการประชุมทั้งในรูปแบบและนอกรูปแบบ จงใจที่จะไม่สลายตัวตามคำสั่งทั้งที่เป็นทางการและไม่ทางการ **การไม่ให้ความร่วมมือในการเกณฑ์ทหารและการเนรเทศ** ได้แก่การปฏิเสธที่จะไปรายงานตัวตามหมายเกณฑ์ทหาร หรือปฏิเสธที่จะรายงานตัวตามหน้าที่หรือปฏิเสธการเนรเทศ **การดื้อแพ่งต่อกฎหมายที่ไม่ชอบธรรม** เป็นการจงใจละเมิดอย่างสงบต่อกฎหมาย บทบัญญัติ กฎระเบียบ ประกาศ คำสั่งของทหารหรือตำรวจ และอื่นๆ ที่เชื่อว่าเป็นสิ่งไม่ชอบธรรม **การหน่วงเหนี่ยวและขัดขวาง** ได้แก่การปฏิบัติการโดยเจ้าหน้าที่บริหารของรัฐบาลและลูกจ้างอื่นๆ ที่จะผัดผ่อน หน่วงเหนี่ยว ถ่วงเวลาและขัดขวางนโยบายหรือมาตรการซึ่งพวกเขาได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ

๓. การแทรกแซง

วิธีการนี้มีอยู่ ๔๑ วิธีด้วยกัน วิธีการนี้เป็นการแทรกแซงเข้าไปในสถานการณ์ สามารถให้ผลได้ทั้งในแง่บวกและลบ เป็นการท้าทายโดยตรงและฉับพลันกว่ามาก และอาจนำมาซึ่งการปราบปรามอย่างรุนแรงและรวดเร็วกว่า

- การแทรกแซงทางจิตวิทยา

การสัมผัสความยากลำบากด้วยตนเอง คือการทำให้ร่างกายของบุคคลใดบุคคลหนึ่งอยู่ในสภาพที่ยากลำบากเนื่องจากปัจจัยบางอย่าง เช่น (แสงแดด ฝน ฯลฯ) เพื่อที่จะสร้างแรงกดดันทางจิตวิทยา เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง)

- การแทรกแซงทางกายภาพ

การนั่งประท้วง เป็นการครอบครองอุปกรณ์บางอย่างด้วยการนั่งบนเก้าอี้มานั่งหรือพื้นในช่วงเวลาที่จำกัดหรือไม่จำกัด **การลุยฝ่าเข้าไป** เป็นการฝ่าฝืนลุยเข้าไปในที่ห้ามเข้า เช่น ชายหาดหรือแหล่งน้ำ เป็นต้น **การจู่โจมโดยไร้ความรุนแรง** ได้แก่การเดินขบวนของหน่วยอาสาสมัครไปยังตำแหน่งสถานที่ถือว่ามีความหมายในเชิงสัญลักษณ์ หรือมีความสำคัญในทางยุทธศาสตร์ **การกีดขวางโดยไร้ความรุนแรง** ได้แก่การที่บุคคลใช้ร่างกายของพวกตนกีดขวางบุคคลอื่นออกจากสิ่งซึ่งบุคคลนั้นมีเป้าหมายที่จะกระทำ โดยที่การกีดขวางนั้นไม่สามารถฝ่าไปได้ง่ายๆ **การครอบครองพื้นที่โดยไร้ความรุนแรง** คือการยืนกรานของประชาชนที่จะดำรงอยู่บนพื้นที่หนึ่งๆ หรือในอาคารสิ่งทีก่อสร้างหนึ่งๆ ทั้งๆ ที่มีคำสั่งให้โยกย้ายไป

- การแทรกแซงทางสังคม

การใช้บริการเกินขีด เป็นการจงใจที่จะเรียกใช้บริการเพิ่มขึ้น จนเกินขีดความสามารถของงาน บริษัทหรือสถาบันอื่นๆ ที่จะทำได้ **การตั้งระบบการสื่อสารชนิดใหม่** ได้แก่การสร้างระบบการสื่อสารส่วนบุคคลหรือสื่อสารมวลชนขึ้นมาทดแทนโดยกลุ่มผู้คัดค้าน ในระดับที่กว้างขวางพอที่จะท้าทายระบบการสื่อสารและสื่อเก่าซึ่งถูกควบคุมโดยระบอบปกครองของฝ่ายตรงข้าม

- การแทรกแซงทางเศรษฐกิจ

การเลือกสนับสนุน ให้ความอุปถัมภ์แก่บริษัทหรือผลผลิตที่ถูกเลือกขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสร้างแรงกดดันทางเศรษฐกิจต่อบริษัทอื่นๆ หรือต่อหน่วยเศรษฐกิจอื่นๆ ที่อยู่ในความขัดแย้ง

- การแทรกแซงทางการเมือง

การหาทางเข้าคุก โดยฝ่ายต่อต้าน (โดยทั่วไปมักจะมีจำนวนมากๆ) เรียกร้องที่จะถูกคุมขัง หรือกระทำการใดๆ เพื่อให้ตนเองถูกคุมขัง ทำให้คุกแน่นไปด้วยนักโทษ **การถือแพ่งต่อกฎหมายที่ไม่ชอบธรรม** เจตนาละเมิดกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ที่เห็นว่าไม่ชอบธรรม **อธิปไตยคู่และรัฐบาลซ้อน** ได้แก่รัฐบาลคู่แข่งซึ่งดำเนินไปพร้อมๆ กับรัฐบาลของฝ่ายตรงข้าม เพื่อท้าทายอำนาจหน้าที่และอำนาจทางการเมืองของรัฐบาล

๖. ปฏิบัติการไร้ความรุนแรงของกลุ่ม กปปส.

๖.๑ สันติวิธีสไตร์ กปปส.

การชุมนุมของกลุ่ม กปปส. ที่มีนายสุเทพ เทือกสุบรรณ เป็นเลขาธิการ^๑ มีระยะเวลานานเกือบ ๗ เดือน ได้รับผลกระทบมีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองมากกว่า ๒๐ ราย และบาดเจ็บมากกว่า ๗๐๐ ราย สันติวิธีในแนวทางของกลุ่ม กปปส. นั้น เสนอยุทธศาสตร์ตั้งสภาประชาชนให้มีรัฐบาลคนกลาง ปฏิรูป ๑ ปีครึ่งถึง ๒ ปี จากนั้นจึงนำไปสู่เลือกตั้ง

การชุมนุมเรียกร้องของ กปปส. เป็นสันติวิธีหรือไม่? การเคลื่อนไหวตามแนวทางของกลุ่ม กปปส. โดยภาพรวมเป็นไปในแนวทางสันติ กล่าวคือ แขนงนำไม่พุดจายั่วยุให้ไปทำร้ายฝ่ายอื่น ไม่พุดจากระตุ้นให้ใช้กำลังทำร้ายอีกฝ่าย แต่มีการใช้คำพุดที่ตำหนิฝ่ายตรงข้ามบ้าง อีกทั้งมีการประกาศอย่างชัดเจนในการชุมนุมว่าปราศจากอาวุธ การเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส.

^๑ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีสถานะเป็นประชาชน และได้ทำหน้าที่ในการเป็นแกนนำกลุ่ม กปปส. อย่างเต็มที่ คนจำนวนมากจึงเรียกตำแหน่งในอดีตของนายสุเทพฯ ว่าก้านันสุเทพฯ

จะไม่สันติเลยถ้าหากพิสูจนั้ได้ว่ามีการสะสมอาวุธ ใช้อาวุธทำร้ายคนอื่น ซึ่งมีข้อสงสัยจากบางฝ่ายว่ากลุ่ม กปปส.มีการใช้อาวุธ เหตุการณ์ที่สุมเสี่ยงต่อการ พิจารณาได้ว่ากลุ่มกปปส.ไม่ใช่แนวทางสันติวิธี เช่น เหตุการณ์ยิงปะทะที่สี่แยกหลักสี่โดยมีมือปืน ปือปคอร์นใช้อาวุธคลุมด้วยถุงข้าวโพด เหตุการณ์ ตำรวจจับหัวหน้าการ์ดชุดลาดตระเวน กปปส.ปทุมวัน พร้อมปืนและกระสุนปืน เป็นต้น ซึ่งก็ต้องรอการพิสูจนั้ จากกระบวนการยุติธรรมต่อไป สันติวิธีของกลุ่ม กปปส.อาจจะแตกต่างกับสันติวิธีแบบมหาตมะ คานธี ที่เน้นความรักและมีเมตตาต่อผู้ที่เกลียดเรา การต่อสู้ อย่างสันติของ กปปส.โดยรวมไม่ได้เน้นการพูดถึงการใช้ความรัก ความเมตตาต่อรัฐบาลหรือฝ่ายตรงข้าม รวมถึงอาจจะมืคำพูดที่ยั่วยุกระตุ้นให้เกิดความไม่ชอบ ต่อฝ่ายตรงข้าม เช่น หนึ่งในแกนนำ กปปส. พูดว่า “เราตายไปนับสิบคน มันยิ่งเราทุกที่ เราต้องไปไล่มัน บ้าง”

การต่อสู้เรียกร้องของกลุ่ม กปปส. มีความใกล้เคียง กับนิยามสันติวิธีแบบยีน ชาร์ป เป็นการปฏิเสธการ ยอมจำนนหมอบกราบคาบแก้วต่อผู้มีอำนาจ เป็นการ ใช้อำนาจต่อต้านอำนาจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ กลุ่มที่ใช้ความไม่รุนแรง กลุ่ม กปปส. และแนวร่วมใช้ วิธีการเพิกถอนการยินยอม การร่วมมือและการยอม จำนนโดยปฏิบัติการไร้ความรุนแรง ส่งผลให้เกิดการ ทำลายต่ออำนาจรัฐ จนกระทั่งร่างพระราชบัญญัติ นิรโทษกรรมไม่ผ่านการพิจารณาของรัฐสภา อีกทั้ง รัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ก็ได้ยุบสภาคืน อำนาจให้กับประชาชน แต่เมื่อเกิดผลดังกล่าวกลุ่ม กปปส.ก็ยังคงดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่อไป ด้วยการยกระดับมาเป็นขับไล่ระบอบทักษิณ ต้องการให้ นายกรัฐมนตรีพ้นจากการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รักษาการณั้ และจัดตั้งนายกรัฐมนตรีคนกลางเพื่อให้เกิดการปฏิรูปก่อนจะนำไปสู่การเลือกตั้งต่อไป

แนวทางสันติวิธีของกลุ่ม กปปส. นั้นเน้นการ เรียกร้องอย่างสันติเพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้าม เพราะ เห็นว่าถ้าใช้ความรุนแรงในการเรียกร้อง ก็จะถูกปราบปราม ตอบโต้กลับอย่างรุนแรง แต่ถ้าไม่ใช้ความรุนแรงก็จะนำไปสู่ความเห็นอกเห็นใจได้แนวร่วม สันติวิธีแนวทางนี้ประเมินแล้วว่าประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือดีไม่น้อยกว่าความรุนแรง ได้เปรียบเทียบ การใช้ความรุนแรง และใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ ตนหรือกลุ่มตนเอง “เราต่อสู้อย่างสงบ สันติ ปราศจาก อาวุธ ไม่ต้องไปกลัวการใช้ความรุนแรง เพราะสิ่งที่เรา ทำกับเราจะย้อนไปสู่ตัวเราเอง” (แนวหน้าออนไลน์, ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๗) แต่หากจะประเมินผลสำเร็จการ ชุมนุมของ กปปส.ในระยะสั้นสามารถประเมินผล สำเร็จเบื้องต้นในการทำให้รัฐสภาไม่ผ่านร่างพระราช- บัญญัตินิรโทษกรรม และการยุบสภาของนายก- รัฐมนตรี อีกทั้งนำไปสู่การเหตุการณ์การรัฐประหารใน เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗ และแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี คนกลางซึ่งก็ต้องถกเถียงกันต่อไปถึงความสำเร็จใน ระยะยาวว่ามีความยั่งยืนและสอดคล้องกันความเป็น ประชาธิปไตยมากน้อยเพียงใด

รัฐบาลเน้นปราบปรามผู้มาเรียกร้องที่ไม่ใช้อาวุธ หรือไม่ ? หากรัฐบาลเน้นปราบปราม ก็จะเกิดสิ่งที่ เรียกว่า “ยิวติสู่ทางการเมือง” รัฐบาลก็จะไม่มีความ ชอบธรรมในการบริหารประเทศอีกต่อไป และความรุนแรงที่ใช้ก็จะย้อนกลับไปทำให้รัฐบาลต้องประสบ ความพ่ายแพ้ แต่รัฐบาลชุดนี้พยายามหลีกเลี่ยงการใช้ ความรุนแรงต่อกลุ่ม กปปส.และกลุ่มที่มาประท้วง รัฐบาล อาจจะมี ความรุนแรงเกิดขึ้นจากการขอคืน พื้นที่จากผู้มาชุมนุม แต่ก็ไม่มีหลักฐานยืนยันว่าใครเป็น ผู้สังการ เมื่อรัฐบาลไม่ได้เน้นการใช้ความรุนแรงต่อ ผู้มาชุมนุม จึงไม่สามารถส่งผลให้เกิดการขยายแนว ร่วมให้กับกลุ่ม กปปส.ได้มากเท่าที่ควร รัฐบาลไม่ได้ตี น้ำด้วยมิด ต่างฝ่ายต่างพยายามชิงการนิยามต่อสังคม

ว่าฝ่ายตนใช้ข้อหิงสาและปราศจากอาวุธรัฐบาลมองเห็นผลเสียที่สะท้อนกลับมาหากมีการปราบปรามโดยใช้ความรุนแรง จึงมีความพยายามอยู่บ้างที่จะตอบโต้ด้วยความไม่รุนแรง หรือจำกัดขอบเขตไม่ให้นำไปสู่ความรุนแรงของการปราบปราม แม้ว่ารัฐบาลจะไม่ใช้ความรุนแรงต่อกลุ่ม กปปส. แต่จากการพยายามออกกฎหมายนิรโทษกรรมก็ได้ส่งผลให้รัฐสภาถูกยุบไป และรัฐบาลก็เป็นเพียงรัฐบาลรักษาการณ นับเป็นผลจากการใช้สันติวิธีของกลุ่ม กปปส. คือการโน้มน้าวให้คนเปลี่ยนใจมาเห็นด้วยกับแนวทางของตนเอง อีกทั้งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบาย

ปฏิบัติการไร้ความรุนแรงของกลุ่ม กปปส. ที่มีนายสุเทพ เทือกสุบรรณเป็นเลขาธิการ โดยไม่มีประธานเหมือนกับองค์กรทั่วไป มีแนวร่วมเครือข่ายจากเครือข่ายนักศึกษาและประชาชนเพื่อการปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) กองทัพธรรม อีกทั้งมีผู้เข้าร่วมจากชนชั้นต่างๆ ทั้งจากชนชั้นล่าง กลางและชนชั้นสูง ชนชั้นล่างคือประชาชนในระดับรากหญ้า ชนชั้นกลางคือกลุ่มนักธุรกิจ นักวิชาการ สื่อมวลชน รัฐวิสาหกิจ ชนชั้นสูงเช่น กลุ่มราชินิกุล ในการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส.มีการวางแผนมาอย่างเป็นระบบ มีการจัดกำลังใช้ความกล้าหาญ มีวินัย เสียสละ มีเจตจำนงอันแน่วแน่ สังเกตได้จากการดื้อของกลุ่ม กปปส.ที่ยอมเสี่ยงชีวิตในการเอาชนะการต่อสู้ในครั้งนี้ เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงจากมือที่สามที่ยิงถล่มเวทีของกลุ่ม กปปส. หลายครั้งมีทั้งผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต ดังนั้นการปฏิบัติการไร้ความรุนแรงก็ไม่ได้แปลว่าผู้มาเรียกร้องจะปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน ในประเด็นยุทธวิธีการชุมนุมเรียกร้องของ กปปส. มีจุดกำเนิดการเรียกร้องมาจากสถานีสามเสน วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ มาถึงอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ต่อมา ตั้งเวทีใหญ่ ๗ เวที ปิดถนนห้าแยกลาดพร้าว อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ซิดลม โอโศก ราชประสงค์ ปทุมวัน และ

ยึดพื้นที่ศูนย์ราชการ ต่อมา ยุบเวทีอนุสาวรีย์ชัย และห้าแยกลาดพร้าว ไปรวมกับเวทีสวนลุมพินี โดยยังคงเวทีศูนย์ราชการไว้ จนกระทั่งย้ายเวทีจากสวนลุมฯ มาชุมนุมบริเวณถนนราชดำเนินจนกระทั่งยุติการชุมนุม

๖.๒ ยุทธวิธีของกลุ่ม กปปส.

ยุทธวิธีต่างๆ ของกลุ่ม กปปส.ไม่ได้ใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง แต่เป็นการผสมผสานทั้งการประท้วง โน้มน้าว การไม่ให้ความร่วมมือ (คว่ำบาตร) และการแทรกแซง ซึ่งมีทั้งยุทธวิธีที่ใช้ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

๑. กลุ่มการประท้วง การโน้มน้าวโดยไร้ความรุนแรง

การพยายามโน้มน้าวใจเพื่อหาแนวร่วมเข้ามาร่วมในขบวนการของกลุ่ม กปปส. ปลูกฝังความสนใจจากสาธารณชน วิธีดังกล่าวครอบคลุมถึงปฏิบัติการเชิงสัญลักษณ์ การคัดค้านโดยสงบ หรือการสนับสนุนบางสิ่งบางอย่าง ได้แก่ การชุมนุม (ประมาณ ๗ เดือน) การชุมนุมหน้าสถานที่ราชการและหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข การชุมนุมที่ตึกชินวัตร อีกทั้งการที่หลวงปู่พุทธอิสระปิดล้อมหน้าสถานีโทรทัศน์วอยซ์ทีวี โดยให้เหตุผลว่าเสนอข่าวไม่เป็นธรรม การกล่าวหาว่าขบวนการที่มาชุมนุมเป็นขบวนการปลอม (มติชนสุดสัปดาห์ ๒๘ กุมภาพันธ์ - ๖ มีนาคม ๒๕๕๗) การร้องเพลง เช่น เพลงสู้ไม่ถอย “สู้เข้าไปอย่าได้ถอย มวลชนคอยเอาใจช่วยอยู่...” ใช้สัญลักษณ์นกหวีด สัญลักษณ์ธงชาติ เสื้อลายธงชาติ ข้อความสกรีนต่างๆ ผ้าพันคอ การสวดมนต์ ตอนที่ถูkdตำรวจขอคืนพื้นที่ เผาหุ่น เท้าวที่กระทรวงพาณิชย์ การตักบาตร พระสงฆ์จำนวน ๑๐๙ รูป การติดตามนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีแล้วเป่านกหวีดไล่ การ

แสดงความเป็นมิตรกับเครือข่ายต่างๆ เช่น ข้าราชการเพื่อหาข้าราชการมาเป็นพวก ผนึกกำลังร่วมกับชาวนาโดยหาเงินช่วยเหลือชาวนาในการดำเนินคดีฟ้องร้องรัฐบาล และจะช่วยเหลือครอบครัวชาวนาที่ฆ่าตัวตาย ๑๑ ครอบครัว โดยช่วยเหลือครอบครัวละ ๒ แสนบาท (เนชั่นรายสัปดาห์, ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗) **การเดินทาง** ไปยังสถานที่ซึ่งถือว่ามีความหมายต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องอยู่ เช่น กลุ่ม กปปส. เดินทางที่ศูนย์ราชการหลายสิบกิโลเมตร การเดินเรียกร้องให้ผู้คนสนใจความเดือดร้อนหรือความเห็นตนเอง **เดินรณรงค์เรียไรเงิน** ไปที่สี่ลม เยวราช เพื่อหาเงินมาช่วยชาวนาเดิน ๒ วัน ได้เงินประมาณ ๒๐ ล้าน เพื่อหาเงินช่วยชาวนาในการดำเนินคดีฟ้องร้องต่อรัฐต่อไป ได้ส่งมอบให้กับสหภาพนาความ ไปแล้ว ๒๐๐ กว่าราย จาก ๘,๐๐๐ ราย โดยจะฟ้องคืนทั้งต้นและดอก และจะช่วยเหลือครอบครัวชาวนาที่ฆ่าตัวตาย ๑๑ ครอบครัว โดยช่วยเหลือครอบครัวละ ๒ แสนบาท (เนชั่นรายสัปดาห์, ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗) **การใช้ขบวนพาหนะ** ได้แก่ การขบวนยนต์เป็นขบวนด้วยความเร็วต่ำ เช่น จากเวทีสวนลุมพินี-หัวลำโพง-สี่ลม-สวนลุมพินี **การแสดง** **ความสนใจต่อเหตุการณ์การสูญเสียโดยเฉพาะเด็กที่เสียชีวิตจากเหตุการณ์ชุมนุม การรณรงค์ไม่ไปเลือกตั้ง** เชิญชวนประชาชนงดออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ จัดเป็นงานปิกนิกแห่งชาติ ร้องเพลงเปิดหมวก โดยโจ จิรายุส วรรณะสิน สมาชิกวงนูโว ร้องเพลงเปิดหมวกหน้าถนนพระราม ๑ หน้าโรงพยาบาลนตร์ลิได้ ซีนีเพล็กซ์ เพื่อหารายได้ช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากการชุมนุมโดยไม่หักค่าใช้จ่าย ได้รับเงินเกือบ ๗ แสนบาท อีกทั้งจัดกิจกรรม “ลวกต้มไม่เลือกตั้ง” หน้าหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ จัดคูหาให้คนเข้าไปแสดงความเห็น เขียนข้อความแสดงความรู้สึกลงในกระดาษ แล้วหย่อนลงหีบที่จัดไว้ให้ จากนั้นแกนนำจะสุ่มจับขึ้นไปอ่านบนเวทีในช่วงเย็น

๒. การไม่ให้ความร่วมมือ

การไม่ให้ความร่วมมือของกลุ่ม กปปส.เพิกถอนความร่วมมือต่อฝ่ายตรงข้ามทุกรูปแบบ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง แบ่งได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ การไม่ให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (คว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ) และการไม่ให้ความร่วมมือทางการเมือง (คว่ำบาตรทางการเมือง)

การไม่ให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

การคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ คือปฏิเสธที่จะมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การซื้อขาย การบอยคอตธุรกิจหุ้นตระกูลชินวัตร แจ้งความจำนงในการย้ายหมายเลขโทรศัพท์จากศูนย์บริการ AIS ไม่ใช้ธุรกิจของเครือชินวัตร เลิกใช้ สนับสนุนธุรกิจของกลุ่มชินวัตร เช่น ยกเลิกการใช้โทรศัพท์มือถือของบริษัท AIS (แต่ ทางผู้แทนบริษัท AIS ได้โต้แย้งว่า คุณทักษิณไม่ได้ถือหุ้นแล้ว) (เนชั่นออนไลน์, ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗) **การถอนเงินจากธนาคารออมสิน** ธนาคารออมสินปล่อยกู้ให้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) จำนวน ๕ พันล้านบาท จากที่เปิดวงเงินไว้ สองหมื่นล้านบาท ตามข้อตกลงระหว่างธนาคารเพื่อช่วยเหลือสภาพคล่อง โดยไม่มีกระทรวงการคลังเข้ามาค้ำประกัน จึงมีการไปถอนเงินจำนวนมาก ในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีคนถอนเงินไปประมาณ ๓ หมื่นล้านบาท มีคนมาฝากเข้าธนาคาร ๑ หมื่นล้านบาท มียอดเงินไหลออกไปประมาณ ๒ หมื่นล้านบาท จนกระทั่งวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ การถอนเงินสูงถึง ๔ หมื่นล้านบาท ขณะที่เงินฝากเข้ามา ๑.๒ หมื่นล้านบาท ทำให้ยอดรวม ๒ วัน ถอนเงินจากธนาคารออมสินกว่า ๗ หมื่นล้านบาท ต่อมาผู้อำนวยการธนาคารออมสินยื่นหนังสือลาออกต่อคณะกรรมการธนาคารออมสิน (ราชบุรุษ บำรุงรัฐ, เนชั่นรายสัปดาห์ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗)

หลายคนถอนเงินออกจากธนาคารต่างๆ ที่คิดว่าไม่มีผลอะไร แต่เห็นว่าเป็นการแสดงสัญลักษณ์ว่าไม่เห็นด้วยก็มี การนัดหยุดงาน ทำงานแบบเฉื่อยชา แสดงเจตนาที่จะทำงานให้ช้าลงเพื่อให้ผลผลิตลดลง เช่น ข้าราชการกระทรวงสาธารณสุขเข้าร่วมในการชุมนุมนัดหยุดงาน ข้าราชการบางหน่วยแจ้งป่วย ทั้งที่ไม่ได้ป่วยจริง

การไม่ให้ความร่วมมือทางการเมือง

การคว่ำบาตรการเลือกตั้ง ได้แก่ การปฏิเสธของพรรคประชาธิปัตย์ที่จะส่งตัวแทนเข้ารับการเลือกตั้งวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ควบคู่กับการที่ กปปส.ชักชวนให้ประชาชนไม่ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เอาบัตรเลือกตั้งไปทิ้ง ล้อมไปรษณีย์ ล้อมหน้าหน่วยเลือกตั้ง การดื้อแพ่งต่อกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม เช่น การต่อต้านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม อีกทั้งการปฏิเสธที่จะสลายการชุมนุม อีกทั้งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าไม่เกรงกลัวต่อการประกาศพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ด้วยการยังคงชุมนุมเรียกร้องและมีกิจกรรมต่อไปในพื้นที่ที่ห้ามชุมนุม การไม่ให้ความร่วมมือการเนรเทศ ได้แก่ การที่นายสาธิต เซกัล นายกสมาคมนักธุรกิจอินเดีย-ไทย หนึ่งในแกนนำ กปปส. ปฏิเสธการเนรเทศด้วยการถวายฎีกาต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๓. การแทรกแซงโดยไร้ความรุนแรง

- การแทรกแซงทางจิตวิทยา

กลุ่ม กปปส.มาชุมนุมข้ามคืนเป็นเวลานาน สัมผัสความยากลำบาก เพื่อที่จะสร้างแรงกดดันทางจิตวิทยาในการทำให้ประชาชนเห็นอกเห็นใจ

- การแทรกแซงทางกายภาพ

การลุยฝ่าเข้าไปและการครอบครองพื้นที่

เป็นการฝ่าฝืนของกลุ่ม กปปส. เข้าไปยึดศูนย์ราชการ รัฐวิสาหกิจ ทำเนียบรัฐบาล บุกยึดสถานที่ราชการนับสิบแห่ง เช่น กระทรวงการคลัง กรมสรรพากร สำนักงบประมาณ กระทรวงสาธารณสุข บางแห่งปิดล้อมไม่ให้ข้าราชการเข้าทำงานได้ แม้จะมีคำสั่งให้โยกย้ายไปก็ไม่ไป อีกทั้งกรณีหลวงปู่พุทธอิสระรื้อเวทีของ กปปส.ที่ตั้งอยู่ด้านหน้าคณะกรรมการ ปปช.

- การแทรกแซงทางสังคม

การตั้งระบบการสื่อสารชนิดใหม่ ในระดับที่กว้างขวางพอที่จะทำลายระบบการสื่อสารและสื่อเก่าซึ่งถูกควบคุมโดยระบอบปกครองของฝ่ายตรงข้าม เช่น การสื่อสารผ่านสถานีโทรทัศน์ bluesky และสื่อ facebook ของ กลุ่ม กปปส.

- การแทรกแซงทางเศรษฐกิจ

การเลือกสนับสนุน ให้ความอุปถัมภ์หรือสนับสนุนแก่บริษัทแนวร่วมเช่น บริษัทคิงพาวเวอร์ บริษัทสหพัฒนพิบูล บริษัทบุญรอดบริวเวอรี่ บริษัทไทยเบฟเวอเรจ โรงแรมดุสิตธานี บริษัทไทยมิตรผล ห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ได้ประกาศว่าไม่เคยได้รับเงินสนับสนุนจากบริษัทดังกล่าว

- การแทรกแซงทางการเมือง

อภิปไตยคู่และรัฐบาลซ้อน ได้แก่ การที่กลุ่ม กปปส.ประกาศจัดตั้งรัฐบาลซ้อนขึ้นมา โดยประกาศไม่ยอมรับอำนาจรัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และให้ผู้แทนกระทรวงต่างๆ เข้ามารายงานตัวต่อกลุ่ม กปปส.

- ปิดล้อมเพื่อไม่ให้นายกฯ เข้าไปทำงานได้

ปิดกั้นไม่ให้นายกรัฐมนตรีเข้าทำเนียบ ด้วยการเทปูนปิดทำเนียบ ปิดล้อมสำนักงานปลัดกระทรวง

กลาโหม เมืองทองธานี ที่รัฐมนตรีมาประชุมโดยใช้เป็น
เสมือนทำเนียบรัฐบาลชั่วคราว มี (มติชนสุดสัปดาห์ ,
๗-๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗)

- ตั้งทีมไถ่นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี

นายสุเทพกล่าวว่า “ไม่ได้ต้องการทำร้าย
นายกฯ แต่ต้องการบอกให้รู้ว่าต้องการให้ยิ่งลักษณ์
ออกไปจากประเทศไทย เมื่อคุณไม่ออกเราต้องตามคุณ
จนเจอ” (แนวหน้าออนไลน์, ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗)
ต่อมาภายหลังจากนายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ชินวัตรพ้น
จากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี กลุ่ม กปปส.ได้วางแผนให้
บุกไปหารัฐมนตรีเพื่อให้ลงนามลาออกจากตำแหน่ง

- ปิดล้อมการรับสมัครเลือกตั้ง

กลุ่ม กปปส.สกัดขัดขวางการเลือกตั้งล่วงหน้า
เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม โดยหลวงปู่พุทธอิสระ
ปิดล้อมสำนักงานเขตหลักสี่เพื่อขัดขวางไม่ให้มีการ
เลือกตั้ง นำไปสู่การยกเลิกการลงคะแนนเลือกตั้งเขต
หลักสี่ (มติชนสุดสัปดาห์, ๗-๑๓ กพ.๕๗) อีกทั้ง
เอาบัตรเลือกตั้งไปทิ้ง ล้อมไปรษณีย์ ล้อมหน้าหน่วย
เลือกตั้ง

๗. บทส่งท้าย

ในช่วงที่กลุ่ม กปปส.ชุมนุมเรียกร้องนั้น รัฐบาล

ไม่ได้เน้นการใช้ความรุนแรงต่อผู้มาชุมนุม จึงไม่
สามารถส่งผลให้เกิดการขยายแนวร่วมให้กับกลุ่ม
กปปส.ได้มากขึ้นไปกว่าที่เป็นอยู่ กล่าวได้ว่า **รัฐบาล
ไม่ได้ตีน้ำด้วยมีด** เนื่องจากรัฐบาลเองก็มองเห็นผลเสีย
ที่จะสะท้อนกลับมาหากมีการปราบปรามโดยไร้ความ
รุนแรง ยิวยิตสู่ทางการเมืองที่จะเหวี่ยงกลับมาที่
รัฐบาลหากใช้ความรุนแรงจึงไม่เกิดขึ้น อีกทั้งรัฐบาล
เองก็มีผู้สนับสนุนให้เดินหน้าประเทศไปสู่การเลือกตั้ง
จำนวนไม่น้อย กลุ่ม กปปส.จึงยังคงไม่สามารถบรรลุ
เป้าหมายตามที่ตนเองต้องการทั้งหมดด้วยการกำจัดให้
ระบอบทักษิณหมดไปจากประเทศไทย แต่เป้าหมาย
ที่จะให้มีการปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง โดยให้มี
นายกรัฐมนตรีคนกลางนั้นได้รับการตอบสนอง โดย
ผู้บัญชาการทหารบก (ผบ.ทบ.) ตัดสินใจประกาศ
กฎอัยการศึก และเรียกให้มีการพูดคุยกัน ๗ ฝ่าย
ระหว่างพรรคการเมืองใหญ่ ๒ พรรค กลุ่มนปช. กลุ่ม
กปปส. วุฒิสภา และ กกต. โดยมี ผบ.ทบ.เป็นตัว
ประสาน แต่สุดท้ายทั้งสองฝ่ายก็ไม่สามารถตกลงกันได้
นำมาสู่การทำรัฐประหารในวันศุกร์ที่ ๒๓ พฤษภาคม
๒๕๕๗ และกลุ่ม กปปส.ก็ได้ยุติบทบาทการชุมนุมลง
ใกล้เคียงกับการยุติการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ทั้ง
คำถามให้เราถกเถียงกันต่อไปถึงการใช้สันติวิธี
ในแนวทางของกลุ่ม กปปส.

บรรณานุกรม

- ชาร์ป, ยีน. ๒๕๒๙. **อำนาจและยุทธวิธีไร้ความรุนแรง**. ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ และคมสันต์ หุตะแพทย์, ผู้แปล
กรุงเทพฯ : บริษัทเคล็ดไทย จำกัด.
- ธนชัย แสงจันทร์. ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗. **เนชั่นสุดสัปดาห์**. ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๑๑๓๒.
- เนชั่นสุดสัปดาห์. ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗. ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๑๑๓๔.
- เนชั่นสุดสัปดาห์. ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗. ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๑๑๓๙.
- เนชั่นออนไลน์. ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ สืบค้น ๓๐, มีนาคม ๒๕๕๗, จาก <http://www.nationchannel.com>
- แนวหน้าออนไลน์. ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๗ สืบค้น ๓๐, มีนาคม ๒๕๕๗, จาก <http://www.naewna.com>
- พระไพศาล วิสาโล. ๒๕๕๓. **สร้างสันติด้วยมือเรา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มติชนรายสัปดาห์. ๗-๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗. ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๑๗๔๗.
- มติชนรายสัปดาห์. ๑๔-๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗. ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๑๗๔๘.
- มติชนรายสัปดาห์. ๒๘ กุมภาพันธ์ - ๖ มีนาคม ๒๕๕๗. ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๑๗๕๐.
- มติชนรายสัปดาห์. ๑๔ - ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๗. ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๑๗๕๒.
- ราชภัฏ บำรุงรัฐ. **เนชั่นสุดสัปดาห์** ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗. ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๑๑๓๔.